

Sygn. akt VII U 435/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2016 r. w Gdańsku

sprawy M. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 4 lutego 2016 r. nr (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy M. R. prawo do emerytury z dniem ukończenia sześćdziesiątego roku życia.

Sygn. akt VII U 435/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04 lutego 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu M. R. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na fakt, że odwołujący się nie legitymuje się 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach oraz przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie wniósł o przekazanie środków tam zgromadzonych na dochodu budżetu państwa.

Odwołanie od decyzji wywiódł ubezpieczony, wskazując, że legitymuje się 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony M. R., urodzony w dniu (...), w dniu 15 stycznia 2016 r. złożył w organie rentowym wniosek o prawo do emerytury.

W toku postępowania przed organem rentowym na dzień 01 stycznia 1999 r. odwołujący się udowodnił 26 lat, i 19 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Skarżący był członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, a w dniu 01 stycznia 2016 r. ukończył 60 lat.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 04 lutego 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu M. R. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na fakt, że odwołujący się nie legitymuje się 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach oraz przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie wniósł o przekazanie środków tam zgromadzonych na dochodu budżetu państwa.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach pozwany nie uwzględnił okresu od 18 czerwca 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) (...) G..

Składając odwołanie od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł także o przekazanie środków zgromadzonych na Otwartym Funduszu Emerytalnym na dochody budżetu państwa.

okoliczności bezsporne, vide: akta rentowe: wniosek ubezpieczonego – k. 1-6, karta przebiegu zatrudnienia – 14, decyzja pozwanego z dnia 04 lutego 2016 r. – k.15

W okresie od 10 kwietnia 1979 r. do 17 czerwca 1991 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) (...) Handlowym (...) na stanowisku ślusarza – operatora maszyn sprzętu budowlanego.

We wskazanym powyżej przedsiębiorstwie znajdował się wyodrębniony Wydział Inżyneryjno-Budowlany, który zajmował się inwestycjami portowymi, remontami budynków, nabrzeży torów kolejowych. W okresie transformacji ustrojowej ze wskazanego powyżej wydziału wyodrębniła się osobna spółka o nazwie: Przedsiębiorstwo (...) (...) G..

W początkowym okresie zatrudnienia odwołujący się świadczył pracę jako ślusarz.

W okresie od 03 maja 1982 r. do 28 czerwca 1982 r. skarżący uczestniczył w kursie maszynistów ładowarek kl. III .

W dniu 29 czerwca 1982 odwołujący się zdobył uprawnienia zezwalające na obsługę w/w maszyn

Od dnia 30 czerwca 1982 r. odwołujący się rozpoczął świadczenie pracy w charakterze ładowacza. Wnioskodawca obsługiwał wówczas ładowarki typu Ł 200 i Ł 34.

Przy użyciu w/w sprzętu skarżący zajmował się m. in. wykonywaniem wykopów, załadunkiem na wywrotki, przewożeniem tłuczenia i przemieszczaniem gruntu, remontem torów kolejowych. Powyższe czynności odwołujący się wykonywał na terenie (...).

Ponadto wnioskodawca wspólnie z innymi pracownikami przedsiębiorstwa był również wysyłany do prac przy remontach ośrodków wypoczynkowych, które znajdowały się poza terenem (...).

Następnie w okresie od 25 marca 1985 r. do 25 kwietnia 1985 r. ubezpieczony uczestniczył w kursie maszynistów ładowarek kl. II.

Powyższy kurs został ukończony przez skarżącego z dniem 26 kwietnia 1985 r.

W związku z powyższym od dnia 27 kwietnia 1985 r. wnioskodawca zdobył uprawnienia upoważniające go do obsługi ładowarki jednonaczyniowej.

Wskazane powyżej przedsiębiorstwo oprócz ubezpieczonego zatrudniało około 20 operatorów sprzętu.

W okresie od 18 czerwca 1991 r. do 31 marca 2015 r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) (...) G.. Powyższe przedsiębiorstwo powstało na skutek przekształcenia jednego z działów (...) (...) w G..

W spornym okresie czasu tj. od 18 czerwca 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy jako operator sprzętu budowlanego (ładowacz) wykonywał analogiczne zadania jak te, które świadczył jako w trakcie zatrudnienia w (...) (...) Handlowym (...) w okresie od 30 czerwca 1982 r. do 17 czerwca 1991 r.

W dniu 15 września 2015 r. Przedsiębiorstwo (...) (...) G. wystawiło skarżącemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wskazując, że w okresie od 18 czerwca 1991 r. do 31 marca 2015 r. ubezpieczony stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę jako maszynista ciężkich maszyn budowlanych i drogowych wymienionym w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., o których mowa w pkt 3 działu V wykazu A w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze.

W Zarządzie (...) (...) od 14 sierpnia 1974 r. zatrudniony był także K. K., który również świadczył pracę w charakterze operatora sprzętu ciężkiego.

K. K. był zatrudniony także w Przedsiębiorstwie (...) (...) G., gdzie świadczył pracę w analogicznym jak uprzednio charakterze tj. operatora sprzętu ciężkiego.

W/w świadek otrzymał prawo do emerytury, a organ rentowy uwzględnił okres zatrudnienia zarówno w Zarządzie (...) (...) jak również w Przedsiębiorstwie (...) (...). BUD”.

Współpracownikiem odwołującego się z okresu zatrudnienia w był (...) (...) Handlowym (...) był także H. T. (1) , który początkowo świadczył prace we w/w przedsiębiorstwie od 1979 r. jako stolarz, następnie z racji posiadanych uprawnień rozpoczął świadczenie pracy w charakterze operatora sprzętu. Ponadto w/w świadek był zatrudniony także w Przedsiębiorstwie (...) (...) G., gdzie świadczy pracę jako operator sprzętu do 2005 r.

Zatrudnionym w (...) (...) Handlowym (...) od 1980 r. był również Z. M., który mimo, że formalnie został zatrudniony jako ślusarz- w rzeczywistości świadczył prace w charakterze mechanika na warsztacie.

Dowód, vide: akta sprawy: zaświadczenie o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach – k. 4, świadectwo pracy – k. 5-7,zaświadczenie o ukończeniu kursu – k. 331, lista przedmiotów objętych kursem – k.30, 32, zaświadczenie potwierdzające uprawnienia – k. 33-34, zeznania świadka K. K. – k. 35-36, zeznania świadka H. T. (2) – k. 36-37, zeznania świadka Z. M. – k. 37, angaże K. K. – k. 27-28

Dowód, vide: akta rentowe: świadectwo pracy – k. 7 akt dot. kapitału początkowego,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy oraz w aktach pozwanego organu rentowego, których prawdziwość oraz rzetelność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw by podważyć jej wiarygodność z urzędu.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się także na zeznaniach powołanych w sprawie świadków: K. K., H. T. (1) oraz Z. M.. Wskazane powyżej osoby byli współpracownikami skarżącego ze spornych okresów zatrudnienia niewątpliwie posiadają wiedzę na temat wykonywanych przez ubezpieczonego obowiązków. Mając na uwadze fakt, że świadkowie ci są osobami obcymi dla wnioskodawcy i w sposób spójny oraz logiczne wyjaśnili istotę świadczonej przez skarżącego pracy na poszczególnych etapach zatrudnienia – Sąd uznał, że ich zeznania w całej rozciągłości zasługują na walor wiarygodności.

Podkreślenia wymaga także to, że zgromadzony materiał dowodowy wzajemnie się uzupełniając stworzył spójną całość.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, że stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2015, 748 j. t.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki na dzień 01 stycznia 1999 r. :

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Należy także zaznaczyć, iż dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale V (W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) pod pozycją 3 wskazano prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych

warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień 01 stycznia 2016 r. osiągnął 60 rok życia, legitymuje się 25- letnim okresem składkowym i nieskładkowym- ponadto złożył także wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na Otwartym Funduszu Emerytalnym dochody budżetu państwa. Nie udokumentował natomiast na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego daje jednak podstawę do stwierdzenia, iż ubezpieczony legitymuje się wymaganym przez prawo 15- letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Za taki bowiem okres należy uznać okres od oraz okres od 30 czerwca 1982 r. do 17 czerwca 1991 r. z tytułu zatrudnienia w (...) (...) Handlowym (...) oraz od 18 czerwca 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) (...) G. – w trakcie których odwołujący się wykonywał pracę jako operator ciężkich maszyn budowlanych (tj. operator ładowarki) – tym samym świadczył pracę określoną pod poz. 3 działu V wykazu A stanowiącego załącznik do Rozporządzenia.

Orzekając w tym zakresie Sąd miał na uwadze fakt, że z przedłożonych przez odwołującego się zaświadczeń wynika że już w okresie 03 maja 1982 r. do 28 czerwca 1982 r. skarżący uczestniczył w kursie maszynistów ładowarek kl. III, zdobywając w dniu 29 czerwca 1982 r. uprawnienia do obsługi ładowarki.

Mając na uwadze powyższe, jak również zgodne zeznania świadków, którzy przyznali, że po zrobieniu kursu i zdobyciu uprawnień wnioskodawca zmienił charakter zatrudniania – zaprzestał wykonywania pracy ślusarza - Sąd nie miał wątpliwości, że począwszy od 30 czerwca 1982 r. do końca zatrudnienia w (...) (...) Handlowym (...) odwołujący się świadczył prace jako operator ciężkiego sprzętu budowlanego.

Podkreślić przy tym należy, że na dalszym etapie zatrudnienia odwołujący się uczestniczył w kolejnych kursach, pogłębiając posiadane uprawnienia, co również potwierdza fakt, że odwołujący się faktycznie wykonywał pracę ładowacza – a kursy krótko wykonywa były ściśle powiązane z powierzonymi mu obowiązkami.

Orzekając w przedmiotowej sprawie Sąd miał na uwadze także to, że zatrudniająca wnioskodawcę przedsiębiorstwo zatrudniało około 20 operatorów maszyn budowlanych.

Powyższe, zdaniem Sądu uzasadnia to, iż w zakładzie pracy skarżącego istniało realne zapotrzebowanie na świadczoną przez niego pracę, oraz, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy, albowiem pracodawca nie powierzał skarżącemu do wykonania innych rodzajowo czynności.

Podkreślić nadto należy, że zeznania powołanych w sprawie świadków uwidocznily występującą we wskazanym powyżej przedsiębiorstwie praktykę – polegającą na przypisywaniu pracownikom stanowisk pracy, które nie korelowały z faktycznie wykonywaną przez nich pracą. Nie uszło uwadze Sądu, że również H. T. (1), który mimo, że zajmował stanowiska ślusarza – faktycznie wykonywał pracę mechanika na warsztacie.

Powyższe prowadzi do uznania, że przypisywane przez zakład pracy nazewnictwo miało charakter wyłącznie formalny, oraz nie odzwierciedlało pracy, jaką w spornym okresie zatrudnienia wykonywał skarżący.

Zważyć nadto trzeba, że analogiczna pracę jak skarżący świadczył także K. K., któremu pozwany organ rentowy uwzględnił okres zatrudnienia we wskazanym powyżej przedsiębiorstwie przy ustalaniu prawa do emerytury. Z uwagi na powyższe należy uznać, że pozwany w sposób nieuprawniony różnicuje sytuację ubezpieczonych, których istota pracy polegała na tym samym.

Odnosząc się zaś do kolejnego okresu poddanego pod rozagę Sądu w toku niniejszej sprawy - tj. okresu od 18 czerwca do 31 grudnia 1998 w trakcie którego skarżący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) (...) G. należy wyjaśnić, że przedsiębiorstwo powstało na skutek przekształcenia poprzedniego zakładu pracy w którym pracował skarżący tj. Zarządzie (...) (...) Handlowego (...).

W związku z powyższym mimo formalnej zmiany pracodawcy wnioskodawca w dalszym ciągu świadczył pracę w tym samym miejscu, w analogicznym jak uprzednio charakterze – tj. świadczył prace operatora sprzętu ciężkiego obsługując ładowarki.

Powyższa okoliczność została potwierdzona zeznaniami świadków H. T. (1) oraz K. K., którzy potwierdzili, że odwołujący się po przejściu do kolejnego zakładu pracy – obsługiwał ciężkie maszyny budowlane ładując za ich pomocą np. gruz czy piasek na budowach.

Uwzględnienie uznanych w toku postępowania okresów sprawia, że wnioskodawca legitymuje się 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu dochodzonego świadczenia.

W konkluzji, w punkcie pierwszym sentencji wyroju, z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 stycznia 2016 r. (tj. od dnia w którym odwołujący się ukończył 60 rok życia).

SSO Bożenna Zalewska